

Biogas Vlaanderen, een gedreven samenwerking

FOTO: PATRICK DIELEMAN

In mei werd Biogas Vlaanderen opgericht. Acht onafhankelijke biogasondernemers met een landbouwachtergrond willen schaalvoordelen realiseren door samen te werken. We spraken met Dirk Van Eersel, een van de 2 afgevaardigde bestuurders van de coöperatie. – PATRICK DIELEMAN –

Dirk Van Eersel is verantwoordelijk voor techniek en support bij Quirijnen Energy Farming in Merksplas. Hij vertelt hoe het biogasverhaal bij Quirijnen groeide vanuit de melkvee- en kalverhouderij. Het was de bedoeling om het bedrijf uit te breiden en gelijktijdig een antwoord te hebben op de mestproblematiek. Aan de keuze voor co-vergisting gingen heel wat bezoeken in vooral Duitsland, maar ook in Nederland vooraf. Uiteindelijk ging men in zee

met de Duitse firma EnVitec Biogas, een bedrijf met ervaring in landbouwprojecten. Maar er moest heel wat onderzoek gedaan worden, want de situatie in België is heel anders dan in Duitsland. In ons land mogen voor co-vergisting ook organische afvalstromen gebruikt worden. Dat maakt dat de inhoud van een vergister ruw geschat voor een derde uit mest, voor een derde uit maïs en andere energieteelten en voor een derde uit organisch afval bestaat.

Elektriciteit en pellets

Bij Quirijnen startte men met vergisten in december 2008. Het eerste jaar werd 40.000 ton materiaal vergist waarvan het biogas gebruikt werd om 2 motoren van elk 1 MW aan te drijven. In landen zonder mestoverschot kan het digestaat – het restmateriaal dat overblijft na de vergisting – zonder veel problemen gebruikt worden als organische meststof voor de landbouw in de eigen regio. Hier in Vlaanderen moet het verwerkt worden. Er zijn vergisters die werken met waterzuiveringstechnieken, maar bij Quirijnen koos men ervoor om het digestaat 100% zonder scheiding in te drogen tot een drogestofgehalte van 85 à 90%. Wanneer het product niet op het eigen bedrijf verder gebruikt wordt, moet het voldoen aan de EU-verordening 1774/2002 betreffende de gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten. Het product moet onder meer gedurende een uur verwarmd

Geen kleine speler meer

De leden van Biogas Vlaanderen hebben op dit ogenblik samen een capaciteit van 320.000 ton per jaar. Daarvan is een derde mest, 40% organisch materiaal van nevenstromen en de rest biomassa van energieteelten. Ze produceren samen 13.900 kW per uur, met een gemiddelde van 7800 vollasturen komt dat op een totale stroomproductie van 108.960 MWh, het equivalent van 20 windmolens. Dat is voldoende om 25.000 tot 26.000 gezinnen van stroom te voorzien. “Er zijn nog enkele installaties die momenteel verder afgewerkt worden zodat we tegen begin volgend jaar een vermogen van 24.035 kW per uur verwachten, en tegen eind 2011 zelfs 38.000 kW/uur. Die laatste stijging is vooral mogelijk door de verdere invulling van de vergunningen en het verder optimaliseren van de vergistingscapaciteit”, aldus Van Eersel. “Die verbetering van het rendement is ook het gevolg van het onderling uitwisselen van informatie. We houden voor elke inputstroom, en in de toekomst zelfs per vergister, bij hoeveel biogas die opbrengt. De leden kunnen dat kennisstelsel centraal raadplegen. We financieren ook samen wetenschappelijk onderzoek. Zo ontdekten we reeds dat een bepaalde inputstroom mits een kleine voorbehandeling 3 keer meer biogas kan leveren.”

worden op 70 °C om allerlei kiemen en zaden te vernietigen. Het uitbaten van een landbouwvergister brengt ook heel wat administratie met zich mee. Volgens Van Eersel is dat soms ook nuttig. "De traceerbaarheid maakt bijvoorbeeld dat wij op die manier perfect de herkomst van het product kennen en weten wat wij in onze vergister brengen, zodat we het proces kunnen vrijwaren."

Het gedroogde digestaat wordt nadien tot pellets geperst. Daardoor is er geen stofvorming en kan er meer product in hetzelfde volume vervoerd worden. Het product leent zich ideaal voor gebruik in particuliere tuinen, maar het past nog niet in een van de vakjes die de federale overheid voorzien heeft. Het zit tussen meststoffen en bodemverbeterende middelen in. Momenteel wordt nog overlegd met de overheid en diverse instanties zoals Vlaco over een nieuw kader waarin het product kan ondergebracht en erkend worden. Het is onder meer voor dergelijke dossiers dat Biogas Vlaanderen een niet onbelangrijke rol kan en moet spelen.

Samenwerken

"Het samenwerken is in feite spontaan gegroeid", vertelt Dirk Van Eersel. "Terwijl we onze installatie bouwden, hadden we regelmatig overleg met andere initiatiefnemers rond vergisting. Dat waren de huidige 8 leden van onze coöperatie. Meestal was dat telefonisch, maar we hebben ze allemaal gezamenlijk bezocht toen ze zo goed als klaar waren. We merkten dat iedere constructeur het anders aanpakte. Het was nodig om de kostprijs onder controle te houden. Na 2 jaar informeel overleg zijn we op een bepaald moment gericht gaan nadenken over samenwerking. We zagen kansen om de leveranciers van organische afvalstromen en van apparatuur, de afnemers van elektriciteit en eindproducten, maar ook de overheid samen te benaderen. We zagen ook dat

de vergisters het in Nederland moeilijk hebben om hun rentabiliteit te behouden, vooral omdat de inputstromen daar duur worden aangekocht. Wij willen met onze groep een gezond evenwicht nastreven dat rekening houdt met de belangen van elk van de partijen. Onze eigen rentabiliteit is belangrijk, want we hebben geïnvesteerd in een dure installatie en dragen daarvoor risico's. De afvaltraders hebben in vergelijking bijna geen risico, maar ze hebben hun eigen rol en deskundigheid. Het is niet onze bedoeling om in hun plaats afvalstromen rechtstreeks te gaan inkopen."

Coöperatie

In de voorbereiding speelde CoopConsult een belangrijke rol. Dat is een organisatie die advies verleent rond coöperatief samenwerken. "Wij zijn daarmee in contact gekomen via het Innovatiesteunpunt van de Boerenbond", vertelt Dirk. "CoopConsult heeft bekeken wat er in de groep biogasboeren leefde en wat de groep wilde bereiken. Het komt er op neer dat we synergieën willen zoeken om schaalvoorwaarden te realiseren. Biogas Vlaanderen wil ook de biogasproductie in Vlaanderen professionaliseren. We startten met 8 leden maar kregen er recent een negende lid bij. Onafhankelijkheid staat voorop. Elk bedrijf blijft 100% onafhankelijk. Iedereen behoudt ook de vrijheid om uit te treden. We reiken binnen Biogas Vlaanderen aan de leden mogelijkheden aan om te verbeteren en het productieproces te verfijnen, maar niemand is verplicht om daar gebruik van te maken." Kandidaat-leden moeten aanvaard worden door de andere leden. Dat is nodig omdat er een groot wederzijds vertrouwen nodig is. Ieder lid engageert zich om zijn goede en minder goede resultaten, maar ook zijn tegenslagen, op tafel te leggen. "Soms is het hard om vast te stellen dat je het minder goed deed dan een collega, maar het is de

bedoeling daaruit te leren en het proces te verbeteren."

De dagelijkse werking wordt verzekerd door 2 afgevaardigde bestuurders. Dirk Van Eersel staat in voor de ondersteuning van de leden op technisch en administratief vlak. Hij is ook de spreekbuis van Biogas Vlaanderen naar de buitenwereld toe. Ook bij een ander lid, Greenergy uit Herselt, werkt een operator met een landbouwkundige achtergrond, namelijk Kevin Schuurmans. Die is sterk beslagen in de *housing* van de gegevens rond het proces, analyses, het verzamelen van technische data en het afwerken van de interne administratie. Samen vormen ze de ruggengraat van Biogas Vlaanderen en vertegenwoordigen zij de 9 leden bij de overheid en in allerlei denkgroepen.

Van Eersel merkt dat de leden samen niet onbelangrijk zijn in de markt, zeker wat het aankopen van afvalstromen betreft. "Vroeger werd iedereen individueel benaderd en trachtte men ons tegen elkaar uit te spelen. Ook bepalen we nu zelf in groep hoeveel we willen geven voor een organisch afvalproduct. Maar ook daar streven we duurzaamheid na, we willen een win-winsituatie voor iedereen. We spreken een prijs af op basis van het potentieel aan biogas van het product. Omgekeerd kunnen de traders nu ook bij ons terecht met hoeveelheden die je als individu niet verwerkt krijgt. Leveranciers van installaties en toebehoren zijn ook voorzichtig, want ze weten dat iedereen het te weten komt wanneer ze iets verkeerd doen." Dirk Van Eersel besluit met de opmerking dat er in Vlaanderen ongetwijfeld nog initiatiefnemers zijn voor wie Biogas Vlaanderen als spreekbuis zou kunnen optreden. ■

Voor meer informatie over Biogas Vlaanderen en zijn leden kan je terecht op www.biogas-vlaanderen.be.

FOTO: LUT DE BRUYNE

Groenestroomcertificaten

Wek je elektriciteit op uit een hernieuwbare energiebron (zon, wind, biomassa, ...), dan heb je recht op groenestroomcertificaten. Per 1000 kWh stroom ontvang je 1 groenestroomcertificaat. Deze certificaten vraag je aan bij de VREG, waar ze geregistreerd worden in een centrale databank.

De waarde van een certificaat is afhankelijk van de toegepaste technologie. De marktprijs voor certificaten uit wind, water of biomassa bedraagt momenteel ongeveer 105 euro. Als de prijs zou dalen, is er voor de meeste technieken een minimumprijs van 90 euro gegarandeerd tot 10 jaar na ingebruikname van de installatie.

Voor elektriciteit die opgewekt wordt uit zonne-energie werkte men een specifieke regeling uit. Per certificaat ontvang je dit jaar 350 euro, in 2011 330 euro en in 2012 310 euro. Deze prijs is gegarandeerd gedurende 20 jaar vanaf het moment dat de installatie in gebruik wordt genomen. De datum van elektrische AREI-keuring bepaalt de waarde van de certificaten. — INGE GOESSENS, INNOVATIESTEUNPUNT —